

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2006-2007

11 januari 2007

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR LEEFMILIEU EN NATUUR, LANDBOUW, VISSERIJ EN
PLATTELANDSBELEID EN RUIMTELIJKE ORDENING EN ONROEREND ERFGOED

INHOUD

Interpellatie van de heer Rudi Daems tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over lopende procedures inzake oppervlaktedelfstoffenplannen in Vlaanderen	1
Met redenen omklede moties	10
Interpellatie van mevrouw Marleen Van den Eynde tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de resultaten van het biomonitoring-onderzoek bij volwassenen en het gevoerde beleid van de Vlaamse Regering inzake milieuverontreiniging	
Vraag om uitleg van de heer Bart Martens tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over DDT-vervuiling bij de mens	10
Met redenen omklede motie	18
Vraag om uitleg van de heer Marnic De Meulemeester tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de financiële situatie van de polders en wateringen	18

Voorzitter: de heer Patrick Lachaert

Interpellatie van de heer Rudi Daems tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over lopende procedures inzake oppervlakedelfstoffenplannen in Vlaanderen

De voorzitter: Ik wens iedereen een goede gezondheid en ik hoop op een goede werking van deze commissie voor 2007. Ik wil alle leden van zowel meerderheid als oppositie danken voor hun constructieve medewerking in 2006. Ik hoop dat we in 2007 dezelfde weg zullen opgaan.

De heer Daems heeft het woord.

De heer Rudi Daems: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, mijn beste wensen voor 2007. Ik hoop op een heel klimaatvriendelijk jaar met een klimaatdoortastend beleid.

Mijnheer de minister, toeval of niet, maar net na de gemeenteraadsverkiezingen startte in heel wat Vlaamse regio's het openbaar onderzoek over het Bijzonder Oppervlakedelfstoffenplan 'de Vlaamse Leemstreek'. De voorstellen zijn op sommige plaatsen zeer ingrijpend, zoals in de Vlaamse Ardennen en in het oosten van Vlaams-Brabant. Het gaat soms om grote oppervlakten, met een vermindering van het landschap als gevolg. Ook wat de waterhuishouding, de fauna en flora en de mobiliteitseffecten betreft, zijn de effecten aanzienlijk.

Het is dan ook niet verwonderlijk dat deze plannen leiden tot fel verzet. De gemeentebesturen en inwoners van de gemeenten Denderleeuw, Oudenaarde, Sterrebeek en Huldenberg sparen hun kritiek niet. Dat blijkt althans uit hun bezwaarschriften. Ik zal daar een aantal elementen uit halen die van belang zijn in het kader van uw politiek antwoord daarop. Daarbij wil ik het in eerste instantie hebben over de inschatting van de behoefte, in dit geval aan leem.

In het ontwerp van oppervlakedelfstoffenplan is sprake van een ijzeren voorraad aan leem die nodig is voor de volgende 25 jaar. Het is echter niet altijd duidelijk op welke basis die raming is gebeurd. Ik heb verschillende bezwaarschriften gelezen en ik heb daarin een min of meer analoge lijn gevonden, onder meer van de Bond Beter Leefmilieu maar ook van Natuurpunt, de Stichting Omer Watez, het gemeentebestuur van Denderleeuw en andere. In hun adviezen verklaren zij dat die behoefte-inschatting niet echt duidelijk is. Volgens Natuurpunt gebeurt de behoeftebepaling voor het Oppervlakedelfstoffenplan 'Klei van de Kempen' en het Oppervlakte-

delfstoffenplan 'de Vlaamse Leemstreek' op basis van de maximale productiecapaciteit van de fabrikanten, dus op basis van cijfers aangeleverd door fabrikanten, cijfers die zelfs niet extern worden geverifieerd. Deze berekening op basis van de maximale capaciteit voorziet in geen enkele stimulans voor substitutie of reductie van niet-hernieuwbare lokaal gewonnen grondstoffen.

Ook de gemeente Denderleeuw heeft een rekeningoefening gemaakt met een vrij verrassende uitslag. Aan het huidige tempo van de ontginning van het ontginningsgebied Vlamoven wordt er een ijzeren voorraad aangelegd voor de komende 166 jaar. Dat kan toch niet de bedoeling zijn.

Eveneens verrassend is dat meer dan in het verleden heel fel wordt gefocust op export. Die focus is niet echt compatibel met de ontwikkeling van een strategisch en duurzaam grondstoffenbeleid. Hoe valt het te verantwoorden dat de winning van niet-hernieuwbare grondstoffen in de dichtstbevolkte regio van Europa beleidsmatig wordt ondersteund terwijl de eindproducten in belangrijke mate worden geëxporteerd en dus ook later, in een eventuele fase van hergebruik, definitief verloren zijn voor de volgende generaties?

Een volgend punt is de beschikbaarheid aan alternatieven voor natuurlijke primaire delfstoffen. We hebben daar al eerder in dit parlement over gedebatteerd. Het MIRA-rapport deed terzake een, voor mij, verrassende uitspraak over de mogelijkheid van herwinning uit bagger- en ruimingsspecie. Bij de presentatie werd gezegd dat zelfs 80 percent als secundaire grondstof ingezet zou kunnen worden. Mijnheer de minister, dan is het heel belangrijk dat we dat opnemen in het plaatje van de alternatieven.

Een volgend punt gaat over de inschatting van de milieuen andere effecten, bijvoorbeeld op het vlak van mobiliteit, van de leemontginning op bepaalde plaatsen. Het voorontwerp Bijzonder Oppervlakedelfstoffenplan Vlaamse Leemstreek maakt melding van het zogenaamde integratiespoor als mogelijkheid. Dat wil zeggen dat de Vlaamse Regering plannen kan aanwijzen die niet onderworpen moeten worden aan de planMER-wetgeving, als de voorliggende plannen de essentiële kenmerken van de milieueffectrapportage hebben. Ons standpunt is alvast dat met voorliggend voorontwerp niet altijd voldaan is aan deze essentiële kenmerken en dat er dus een serieuze milieueffectrapportage dient te gebeuren.

Ik geef een concreet voorbeeld. In Oudenaarde en Denderleeuw zijn de mobiliteitseffecten maar zeer beperkt

bekeken. Ik verwijs in dit verband ook naar de kritieken die de Mineraad in zijn bezwaarschrift van 22 november 2006 heeft opgenomen, waarin sprake is van een onvoldoende integratie van milieueffecten.

Mijnheer de minister, ik wil het ook hebben over de inspraakprocedure. Dat gaat niet alleen over leem, maar ook over het besluit in het algemeen. Ik was zeer verwonderd dat de regering in de zomer heeft beslist, zoals ik heb gelezen in de bezwaarschriften, om de inspraakprocedure, zoals vastgelegd in het besluit van 26 maart 2004, fors te veranderen en dus in te perken. De regering heeft gemeend de spelregels nogal eenzijdig te moeten veranderen en zelfs gemeentebesturen vielen soms uit de lucht. De oorspronkelijke procedure van adviesvraag aan gemeenten en provincies en de terinzagelegging voor het publiek, werden geschrapt en vervangen door een procedure met een, volgens mij, toch wat hogere drempel. Er wordt verwezen naar een website, om op die manier terecht te komen bij de bevoegde afdeling Natuurlijke Rijkdommen.

Mijnheer de minister, ik vind dat geen voorbeeld van een coherent en overlegd milieubeleid. Bovendien werden de betrokken gemeentebesturen niet of niet altijd op de hoogte gebracht van deze belangrijke wijziging. Actiegroepen, die niet zo goed georganiseerd zijn als een overheid, zijn soms heel erg verrast door de ingrijpende verandering van de procedure.

Ik ben even gaan kijken bij onze bureaus. Ik vind dat de Nederlandse collega's toch een andere analyse maken. In hun visie 'Over winnen – Zandwinning als hefboom' wordt sterk het belang onderstreept van een draagvlak. In het rapport staat: "Nog meer dan nu, zal de sector haar eigen speelruimte moeten verdienen. De vereniging van industriezand- en grindproducenten geeft er in aan op welke wijze haar leden toekomstige projecten willen realiseren. Rode draad daarbij is dat er integrale projecten tot stand moeten komen, waarin niet alleen zand- en grindwinning, maar ook andere maatschappelijke belangen een prominente rol spelen en soms zelfs een hoofdrol." Ik vind dat een beetje een andere benadering dan wat vandaag hier gebeurt.

Mijnheer de minister, ik stap ook nog even over naar Limburg, weg van leem, naar grind. U hebt al meer dan eens uw voornemen bekendgemaakt om de einddatum voor de grindontginning bij decreet te willen schrappen. Dat dook recent ook op naar aanleiding van een initiatief van de vzw Belbag in Limburg. Mijnheer de minister, u hebt, onder meer in uw antwoord op vragen van collega's uit Limburg en van mezelf, gezegd dat u het maatschappelijk overleg zult organiseren met alle actoren van de provincie Limburg en dat enkel sprake kan zijn van een opheffing van het moratorium als alle partners het daarmee eens worden.

Mijnheer de minister, waarop zijn de behoeftes gebaseerd? Mijn analyse is dat ze wat maximalistisch

zijn. Ik vraag naar uw standpunt. Klopt de rekensom die de gemeente Denderleeuw heeft gemaakt, dat we de helft van onze leem ontginnen voor de export?

Hoever staat het met de alternatieven? Zou het onderzoek naar alternatieven voor primaire delfstoffen de maximalistische inschatting ietwat kunnen bijsturen?

Het lijkt me meer dan raadzaam dat een apart milieueffectenonderzoek gebeurt voor de respectievelijke deelplannen. Wat is uw standpunt?

Mijnheer de minister, u bent iemand die overleg hoog in het vaandel heeft. Wat heeft u ertoe aangezet om de inspraakprocedures van maart 2004 te wijzigen?

Is het maatschappelijk overleg in Limburg intussen opgestart? Betekent dat consensusmodel dat alle maatschappelijke actoren het eens moeten worden over het opheffen van het moratorium, inclusief de milieu- en natuurverenigingen?

De voorzitter: De heer De Meulemeester heeft het woord.

De heer Marnic De Meulemeester: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de talrijke opmerkingen en bekommernissen die de heer Daems naar voren heeft gebracht, zijn ook de mijne. Oudenaarde werd al enkele keren genoemd. Wij liggen ook in een gebied waarvoor het ontwerp ingrijpende gevolgen heeft.

De beroering die het voorontwerp in de verschillende gebieden heeft teweeggebracht, is van dien aard dat de tijd aangebroken is om een krachtig signaal te geven en vanuit de basis te reageren. De talrijke actiegroepen en individuele personen die ik de voorbije weken over de vloer heb gekregen, bewijzen dat dit voorontwerp voor heel veel beroering zorgt.

In uitvoering van artikel 4bis van het besluit van de Vlaamse Regering van 26 maart 2004 houdende de regels tot uitvoering van het Oppervlakedelfstoffen-decreet, werd een voorontwerp van bijzonder oppervlakedelfstoffenplan Vlaamse Leemstreek opgemaakt. Dit voorontwerp wordt onderworpen aan een openbaar onderzoek, dat van start ging op 16 oktober 2006 en waarbij de bevolking tot 17 november de tijd kreeg om het ontwerp in te kijken. Bezwaren konden worden ingediend tot 4 december 2006.

Tot mijn spijt heb ik moeten constateren dat geen van de betrokken gemeenten in kennis werd gesteld van het gevoerde openbaar onderzoek, laat staan het ontwerp heeft ontvangen. De gemeentebesturen hebben bij wijze van spreken per ongeluk moeten vernemen dat dit onderzoek aan de gang was. Bovendien konden op

die manier de plannen slechts ingekeken worden op de buitendiensten van de dienst Natuurlijke Rijkdommen van het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie in de betrokken provinciehoofdplaatsen of in Brussel. Dit laatste is niet erg bevorderlijk voor de participatie van de betrokken landeigenaars. Het zou veel beter geweest zijn mocht een exemplaar ter inzage hebben gelegen in de betrokken gemeentehuizen.

Inhoudelijk blijkt dit ontwerpplan er blijkbaar op gericht om nog maar eens waardevol landschappelijk landbouwgebied op te offeren of onherstelbaar te beschadigen. Daarenboven blijken veel van deze gronden zich te bevinden in waterwinningsgebieden, waarbij afgraven op een dergelijke diepte een verstoring met zich meebrengt. De VMM werd blijkbaar niet om advies gevraagd. Daarenboven moet men dan nog rekening houden met het bijkomende vrachtverkeer dat een dergelijke afgraving met zich meebrengt en waarvoor de omliggende wegen veelal niet geschikt zijn, om van de verstoring van de landelijke rust en gezondheid van de omwonenden nog maar te zwijgen.

Mijnheer de minister, waarom werden de betrokken gemeenten niet op de hoogte gesteld van het ontwerpplan of om advies gevraagd? Zal dit laatste alsnog gebeuren of worden deze gemeenten geacht uit zichzelf een advies te geven? Waarom werd het ontwerpplan niet ter inzage gelegd in de betrokken gemeenten waardoor het voor de betrokken eigenaars veel gemakkelijker was geweest om het plan in te kijken en te beoordelen? Werd de VMM inzake de impact van het ontwerpplan op de grondwaterhuishouding om advies gevraagd, en zo neen, zal dat nog gebeuren? Beseft u dat dit ontwerpplan een nieuwe aanslag betekent op het landbouwareaal in de betrokken gemeenten? Wat is uw visie daarover? Wat is de verdere timing en procedure van het beslissingsproces inzake dit Bijzondere Oppervlaktedelfstoffenplan Vlaamse Leemstreek?

De voorzitter: De heer Peumans heeft het woord.

De heer Jan Peumans: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, we kunnen geen huizen bouwen als we geen bakstenen hebben. U weet dat de Vlaamse Regering het GRUP Leem in Zuid-Limburg heeft goedgekeurd. Dat gebeurde in de tijd toen ik nog burgemeester was, en we hebben daar zeer positief aan meegewerkt. U bent daar misschien verwonderd over. Ik hoor hier de heer De Meulemeester graag zeggen: niet in mijn achtertuin. Er bestaat echter ook een maatschappelijke verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat er grondstoffen zijn.

Ik denk dat het opstellen van een plan op zich positief is. Ik heb in Limburg het zogenaamde hapsnapbeleid meegemaakt, waarbij men hier iets deed en daar nog iets, terwijl er nu een omvattende visie van de overheid be-

staat dankzij het Oppervlaktedelfstoffendecreet. Wel stel ik vast dat in het voorontwerp betreffende de Vlaamse Leemstreek dat nu voorligt, waar er ook een link is naar Zuid-Limburg, een aantal zaken beter zouden moeten worden onderbouwd. Men zou eens zeer duidelijk moeten bepalen wat de Vlaamse behoefte is aan dit soort grondstoffen. Het motto moet zijn dat we aan zelfvoorziening doen. Een gedeputeerde uit Limburg heeft steeds gezegd dat Limburg altijd koloniaal gebied is geweest: er wordt water aan de Maas onttrokken waar men in Antwerpen van drinkt, er werd grind geëxporteerd voor onder meer de grote havenwerken in Antwerpen. Limburg heeft ook leem. De grootste concentratie van steenfabrikanten situeert zich in Zuid-Limburg. Er liggen er minstens vier, die schitterende materialen maken, waarmee elders in Vlaanderen huizen worden gebouwd. Als ik door Vlaanderen rijd, kan ik zo zeggen van welke Limburgse fabrikant de stenen afkomstig zijn. Limburg is steeds als wingewest behandeld. Ik vrees dat in wat nu voorligt, men er weer aan denkt om toch nog andere gebieden bij ons aan te snijden ten behoeve van andere producenten van gevelstenen.

Vervolgens wil ik eindelijk eens een duidelijke visie krijgen over wat het economische belang van deze sector is. Ik verwijs naar de cementindustrie, wat uitsluitend een Waalse aangelegenheid is: de omgeving van Visé en Maastricht en de omgeving van Doornik. In de discussies heeft de cementindustrie altijd geschermd met twee dingen: ten eerste dat ze de grondstof maximaal nodig heeft en ten tweede dat de industrie zeer belangrijk is voor de tewerkstelling.

Ik nodig u uit om de tewerkstellingscijfers in de betrokken sectoren eens te bekijken. Zowel in de cementsector als in de grindsector en de steenbakkerijen wordt steeds meer op een technologisch hoogstaand niveau geïnvesteerd, maar is er ook sprake van een grote daling van de tewerkstelling.

Ik verwijs even naar mijn eigen gemeente, Riemst, die trouwens positief heeft meegewerkt. We merken dat er nu ontzettend grote gebieden worden afgebakend: effectieve gebieden en zoekzones. Dat zal de producenten van de baksteenindustrie niet motiveren om zuinig om te springen met de grondstof. Ik geef u als voorbeeld het bouwen van woningen en het uitgooien van kelders, want daarbij wordt al te vaak waardevolle grond gestort.

Hoe groter de gebieden worden gemaakt, hoe minder dwang er is bij de producent om zo maximaal en zuinig mogelijk om te springen met de grondstof. Hoe meer gebieden worden aangeduid, hoe meer mobiliteitsproblemen gecreëerd zullen worden. Er zullen immers meer verplaatsingen nodig zijn over lange afstanden. Er is sprake van het inschakelen van het Albertkanaal.

In de documenten wordt de Zuid-Willemsvaart vermeld, maar blijkbaar kent men in Brussel niet voldoende aardrijkskunde, want het betreft het Albertkanaal. Iedereen kan zich natuurlijk vergissen. Eventueel zal dus die waterweg worden ingeschakeld. De druk mag niet eenzijdig op één gebied worden gelegd, want dat biedt alleen maar nadelen. Ik blijf pleiten voor maximale zuinigheid en voor de maximale zelfvoorziening van Vlaanderen. Ik ben geen voorstander van export.

Mijnheer de minister, naar aanleiding van de bespreking van het programmadecreet heb ik u ondervraagd over het beroemde grinddossier. Een aantal grindboeren verstaan de kunst om in Vlaanderen grind te baggeren om dat daarna via de Maas naar de overkant te brengen. Dat moet ophouden. Ik heb nog steeds geen antwoord gekregen op de vraag hoe het zit met de relaties tussen Nederland en Vlaanderen in verband met het grinddossier. Ik herhaal deze vraag dus nog een keer.

We kennen de standpunten van Belbag, want de federatie verzorgt haar pr heel goed, en we kennen ook de standpunten van de milieuorganisaties, maar wat zijn de standpunten van alle andere partijen? Werden ze al verzameld? Kunnen we ze krijgen, zodat we ons als volksvertegenwoordigers een idee kunnen vormen van de verschillende standpunten?

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik wil nog even inzoomen op de behoefte voor primaire delfstoffen, want daarover is veel te doen. De heer Daems wees er al op dat de behoefte volgens een aantal organisaties heel maximalistisch werd opgemaakt.

Veel hangt af van de inzet van secundaire grondstoffen. De heer Daems wees ook al op de mogelijkheid om uit bagger- en ruimingsspecie nog bruikbaar zand en bruikbare bouwstoffen te halen. In het kader van het sectoraal uitvoeringsplan bagger- en ruimingsspecie moet daar voldoende aandacht aan worden besteed. Hoe ver staat u met dat plan? Wordt er in dat plan werk gemaakt van het scheiden van de onbruikbare slibfractie en de bruikbare zandfractie in de baggerspecie, en van het valoriseren van die zandfractie?

Ook moet er aandacht worden besteed aan inerten uit bouw- en sloofafval en aan inerten uit huishoudelijk afval. Die kunnen ofwel worden uitgesorteerd in biologisch-mechanische voorbehandelingsinstallaties of gehaald uit de slakkenopwerking achteraf. Ook die inerten kunnen in belangrijke mate de primaire delfstoffen vervangen.

Uiteraard is het zo dat het beschikken over dergelijke bruikbare secundaire grondstoffen niet voldoende is, ze

moeten ook worden benut in de praktijk. In een aantal gevallen zijn er bouwfysische problemen bij de toepassing van die secundaire grondstoffen, maar in een aantal andere gevallen waarbij ze wel praktisch toepasbaar zijn, worden ze niet toegepast wegens een wat besmeurd imago of het geringe prijsverschil tussen de primaire en secundaire grondstoffen. Ik zou daarom graag vernemen wat u van plan bent om de vraag naar secundaire grondstoffen te bevorderen. Destijds was er in de afvalstoffenplannen sprake van de aanpassing van het Standaardbestek 250. Werd dit al effectief aangepast? Na de aanpassing kunnen overheden, bijvoorbeeld bij de bouw van dijklichamen of bij de aanleg van nieuwe wegen, effectief secundaire grondstoffen inzetten.

Inzake de grindproblematiek moeten alle maatschappelijke actoren het ermee eens zijn om de quota voor ontginbaar grind al dan niet op te trekken. Dat werd ook zo in het decreet vastgelegd. Hoe zal het overleg georganiseerd worden? Wordt er bilateraal overleg gepleegd met de betrokken actoren zoals de lokale overheden, de natuur- en milieuorganisaties en de grindsector? Wordt er een advies gevraagd aan het grindcomité waarin al die actoren vertegenwoordigd worden of wordt er naar analogie met de ontwikkelingsschets voor het Schelde-estuarium een soort van overleg tussen adviserende partijen tot stand gebracht waarbij via de techniek van de joint fact finding wordt gezocht naar een algemene maatschappelijke consensus over hoe de grindwinning er de komende jaren dient uit te zien?

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Kris Peeters: Vooreerst wens ik iedereen het allerbeste en een goede gezondheid voor 2007. Zeker deze commissie voor Leefmilieu kan daar een bijdrage toe leveren. Ik ga ervan uit dat wij op eenzelfde wijze kunnen werken als in 2006.

Een auteur die nu in België steeds meer opgang maakt en die ik hier al een paar keer heb geciteerd, Karl Popper, heeft behalve 'The Open Society and Its Enemies' ook een boek geschreven over de groei van de kennis. Ik had dat boek al lang geleden gelezen, en ben blij dat nu ook anderen het naar voren schuiven. Popper schrijft dat u meer kunt leren uit foute dan uit juiste antwoorden. (*Opmerkingen*)

Ik zal op alle vragen een uitvoerig 'moederantwoord' geven. Ik hoop dat ik daar later naar kan verwijzen, mochten er nog bijkomende vragen worden gesteld over deze materie.

Ik wil starten met te onderstrepen dat tijdens de vorige legislatuur het Oppervlaktedelfstoffendecreet werd vastgelegd. De uitvoerende macht moet zich daaraan

houden. Dat decreet bepaalt heel uitdrukkelijk dat gebieden moeten worden aangeduid om op een duurzame en maatschappelijk verantwoorde manier in de oppervlakedelfstoffenbehoefte te voorzien op basis van ontwikkelingsperspectieven op een termijn van minimaal 25 jaar. Aangezien het onmogelijk is om alle toekomstige ontwikkelingen te voorspellen, is decretaal tevens voorzien in een vijfjaarlijkse evaluatie van alle oppervlakedelfstoffenplannen.

De wetgever heeft toen gemeend in dat decreet een langetermijnplanning te moeten inschrijven. Daarbij zijn we enerzijds afhankelijk van de plaatsen waar bijvoorbeeld leem voorkomt en die nog bouwvrij zijn, anderzijds moeten we de locatievoorstellen afwegen tegen tal van factoren zoals de impact op mens, natuur en omgeving, mobiliteitstechnische factoren, mogelijke nabestemming en bedrijfszekerheid. Het is duidelijk niet de bedoeling dat alle ontginningsgebieden binnen een termijn van 25 jaar ontgonnen zijn.

Ik heb dat al eerder meegemaakt. Men zegt dat we op lange termijn moeten plannen, en dan staat heel het land in rep en roer, waarna we, zoals bij het storten van baggerspecie, alsnog andere oplossingen vinden.

Alles ligt vast in het decreet en ik volg het decreet, anders zou u nog andere vragen stellen.

Overigens moeten de oppervlakedelfstoffenplannen eerst nog worden omgezet in ruimtelijke uitvoeringsplannen, en wel binnen de stedenbouwkundige voorschriften inzake bijvoorbeeld zonering en fasering. Aan de andere kant is het geen probleem dat er gebieden worden aangeduid die mogelijk de termijn van 25 jaar overschrijden. Het Oppervlakedelfstoffendecreet bepaalt immers dat we de toekomstige generaties nog de mogelijkheid moeten bieden om op een duurzame wijze in hun oppervlakedelfstoffenbehoeften te voorzien. Dit zijn citaten uit en verwijzingen naar het decreet. Dit betekent dat voldoende geologisch interessante locaties als een open ruimte moeten worden gevrijwaard met het oog op een eventuele latere ontginning, opdat die toekomstige generaties sowieso nog nuttige afwegingen en beslissingen zouden kunnen nemen in verband met de oppervlakedelfstoffenbevoorrading.

Verder stel ik vast dat tal van gebieden die destijds op de gewestplannen werden ingekleurd als ontginningsgebied vandaag nog wel juridisch dit statuut hebben, maar in de praktijk om tal van redenen niet meer voor ontginning in aanmerking komen. Bijvoorbeeld omdat ze te klein zijn, te dicht bij belangrijke natuurwaarden liggen, of te ver van verwerkingseenheden enzovoort.

In het op 1 december 2006 definitief vastgestelde bijzonder oppervlakedelfstoffenplan Klei van de Kempen werden bijvoorbeeld een aantal bestaande ontginnings-

gebieden geschrapt. Overigens is een ontginning slechts een tijdelijke inbeslagname van een bepaalde oppervlakte. Na heropvulling komt deze ruimte terug vrij voor andere bestemmingen. Als een ontginning de opgelegde heropvulling en eindafwerking niet of niet voldoende realiseert, kan ik als minister op eerste verzoek de financiële zekerheden aanspreken die de ontginning heeft moeten stellen, en met deze middelen de heropvulling en eindafwerking realiseren. Ik denk dat mevrouw Rombouts daar in het verleden naar heeft gevraagd. (*Instemming*)

In het voorontwerp van het Bijzonder Oppervlakedelfstoffenplan Vlaamse Leemstreek, dat in de periode van 16 oktober tot en met 14 november 2006 ter inzage lag voor het publiek, werd zeer gedetailleerd uitgelegd hoe de behoeften onderbouwd worden. Ik stel de tekst ter beschikking van de commissie. Op de bladzijden 9 tot 20 is de behoefteraming goed onderbouwd. Iedereen kan kennis nemen van de gegevens waarop ze steunt. Ook in het plan Klei van de Kempen is aangegeven hoe de behoeften zijn bepaald.

De behoefteraming voor leem gaat uit van de huidige capaciteit van bakbare producten van elk bedrijf. Aan de hand van een gedetailleerde terugrekening wordt nagegaan welk volume van groeuevochtige leem nodig is. Tevens wordt rekening gehouden met een aantal specifieke situaties met invloed op de leemontwikkeling. Zo is de leemverwerkende sector geëvolueerd van eerder kleinschalige veldsteenbakkerijen naar een klein aantal bedrijven die op grote schaal produceren. Dat zorgt ervoor dat de band tussen steenbakkerij en ontginningsgebied is verbroken. Ook bedrijven van buiten de leemstreek maken gebruik van leem als grondstof.

Rood- en geelbakkende leem hebben eigen kenmerken: voor beide soorten moet voldoende voorraad beschikbaar zijn. Leem wordt ook vaak toegevoegd aan een andere delfstof, zoals klei. Dat gebeurt niet enkel om commerciële redenen, zoals de uitbreiding van de productie, maar ook om milieutechnische redenen. Zo blijkt uit een studie van het VITO dat het gebruik van geelbakkende kalkhoudende leem noodzakelijk zal zijn voor het behalen van de emissiegrenswaarden die in 2010 in uitvoering van de NEC-richtlijn gehaald moeten worden. Met al deze aspecten moet dus rekening worden gehouden om de behoeften aan leem te ramen. Bovendien is het zo dat de keramische sector een conjunctuurgevoelige sector is. Vandaag draaien veel steenbakkerijen op maximale capaciteit.

Ik wil nog benadrukken dat er niet wordt ontgonnen om te exporteren. De toegevoegde waarde en de tewerkstelling wordt in Vlaanderen gerealiseerd; de behoeften aan leem moeten dan ook worden begrepen als de behoeften van de Vlaamse bedrijven. Uiteraard vinden de afgewerkte producten ook een weg naar het

buitenland. Zo is leem vooral belangrijk voor de productie van handvormgevelstenen. Ongeveer 50 percent van die stenen worden uitgevoerd. Geen enkel land of regio kan zijn grondstoffenontginning beperken tot productie voor eigen verbruik: pogingen in die zin zouden in Europa en in België zelf voor problemen zorgen.

Tot zover luidt mijn antwoord op de eerste vraag over de behoefte-raming en de 25-jarige langetermijnvisie. In het decreet is daartoe in een vijfjarige evaluatie voorzien, en die gebeurt ook.

Wat zijn de substitutiemogelijkheden? Ze verschillen van delfstof tot delfstof. Algemene uitspraken daarover zijn moeilijk. De zoektocht naar alternatieve materialen is niet eenvoudig, want zo moeten ze evenwaardige milieuhygiënische kwaliteiten hebben en bouwtechnisch in orde zijn. In uitvoering van het Actieplan Alternatieve Materialen zullen op zeer korte termijn de onderzoeksresultaten beschikbaar zijn. De oplevering van de studie over baggerspecie is gepland voor het voorjaar van 2007. De resultaten voor uitgegraven bodem zullen wat later beschikbaar zijn.

Eind 2006 heeft OVAM een studiedag georganiseerd waarop is onderzocht wat de verschillende actoren kunnen ondernemen. Zo is bekeken wat Openbare Werken kan ondernemen met het Standaardbestek 250. Op mijn uitdrukkelijke vraag zal OVAM in 2007 zorgen voor informatie en sensibilisering over de kwaliteiten van secundaire grondstoffen en gerecycleerde producten.

Wat de derde vraag van de heer Daems betreft, moet ik zeggen dat ik niet akkoord ga met het voorstel om een apart milieu-effectenonderzoek te houden. Zo werd het bijzonder oppervlakedelfstoffenplan Klei van de Kempen voorgelegd aan de MER-cel. Ik citeer uit het besluit: "Het voorontwerp voldoet aan de voorwaarden tot integratie van de milieu-effectenrapportage van plannen en programma's en biedt voldoende informatie om milieu een volwaardige plaats te geven in de verdere besluitvorming."

Ook het plan van de Vlaamse Leemstreek ligt momenteel ter evaluatie bij de cel MER. Ik kan alleen maar onderstrepen dat 150 van de 180 pagina's die het ontwerpplan telt, handelen over de milieueffecten.

Die effecten worden dus wel degelijk ernstig onderzocht en behandeld. Dat is ook de reden waarom het zo lang heeft geduurd alvorens dit plan in openbaar onderzoek kon gaan. Voor tal van locatievoorstellen werden bijkomende onderzoeken uitgevoerd. Het is belangrijk om dat uitdrukkelijk mee te geven.

Bovendien moet rekening worden gehouden met het feit dat een bijzonder oppervlakedelfstoffenplan slechts een eerste stap is in de cascade van een heel besluitvor-

mingsproces. Op basis van een bijzonder oppervlakedelfstoffenplan kunnen immers nog geen vergunningen worden verleend. Het plan zal altijd nog volgens de geldende procedure – dus opnieuw met een openbaar onderzoek – omgezet moeten worden in een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan, waaraan de nodige bindende stedenbouwkundige bepalingen verbonden zijn.

Eens het ruimtelijk uitvoeringsplan is vastgesteld, kunnen op deze gebieden de nodige milieu- en stedenbouwkundige vergunningen gevraagd worden, opnieuw volledig conform de geldende milieuwetgeving.

Het is dan ook evident dat het instrument MER ingezet wordt op de verschillende niveaus van de besluitvorming: het plan-MER op het niveau van de bijzondere oppervlakedelfstoffenplannen, het project-MER op het niveau van de individuele of gecombineerde projecten. Zo wordt het instrument MER ingezet in elke fase van de besluitvorming, maar telkens met specifieke karakteristieken en een detailleringsgraad die is afgestemd op het niveau van besluitvorming.

Hiermee wordt aangesloten bij de gangbare opvattingen over strategische milieueffectenrapportage in de literatuur en het Europese MER-beleid. De toepassing van project-MER-technieken op het niveau van de bijzondere oppervlakedelfstoffenplannen – als dit al zou kunnen – is niet evident en nog meer tijdrovend. De vraag is ook of dit wel tot bruikbare resultaten zal leiden. Wat dient er dan overigens nog te gebeuren op het niveau van de vergunningen? Met deze elementen heb ik ook op de derde vraag van de heer Daems geantwoord.

Wat u bij uw vierde vraag zegt, is niet juist. De inspraakprocedure werd niet beperkt. Het uitvoeringsbesluit van het Oppervlakedelfstoffenplan-decreet werd aangepast, dat klopt wel. Na een jaar ervaring met dit besluit is immers gebleken dat op tal van punten verbeteringen mogelijk waren. En dan druk ik mij nog voorzichtig uit.

De meeste van die aanpassingen betroffen trouwens administratieve vereenvoudigingen, waar deze commissie hopelijk ook in 2007 een zeer grote voorstander van zal zijn. Ook de inspraakprocedure voor de bijzondere oppervlakedelfstoffenplannen werd gewijzigd, die van de algemene oppervlakedelfstoffenplannen bleef ongewijzigd.

Al deze aanpassingen werden doorgevoerd, onafhankelijk van de planning in verband met de delfstoffenplannen. Ik benadruk dat de inspraakprocedure geenszins werd gewijzigd om de inspraak te beperken. Het beste bewijs is dat het plan Klei van de Kempen zonder problemen via de vroegere procedure werd afgewerkt.

Ook het plan van de Vlaamse Leemstreek had nog via deze procedure afgehandeld kunnen worden. Alleen dienden voor het plan Leemstreek voor tal van locatievoorstellen bijkomende onderzoeken uitgevoerd te worden, zodat het langer heeft geduurd dan verwacht alvorens de administratie over een volledig voorontwerp beschikte. Ondertussen was de nieuwe procedure al van kracht.

Niet alleen was het niet de intentie om de inspraak te beperken, ook in de feiten is de nieuwe procedure geen beperking van de inspraak, het is integendeel een verruiming. De feiten tonen trouwens aan dat de nieuwe inspraakprocedure wel degelijk gewerkt heeft. In het kader van het openbaar onderzoek met betrekking tot de Vlaamse Leemstreek, het eerste plan dat volgens de nieuwe procedure wordt afgewerkt, ontving de administratie duizenden bezwaarschriften voor locatievoorstellen in een vijftiental gemeenten. Ik heb begrepen dat u er daar een aantal van hebt gelezen. Ter vergelijking: bij het plan Klei van de Kempen ontving de administratie acht adviezen.

De heer Rudi Daems: Daar heb ik een goede verklaring voor.

Minister Kris Peeters: Dan mag u die straks geven. Als u een verklaring hebt voor het ene, hebt u mogelijk ook een verklaring voor het andere. U zegt dat de inspraakprocedure beperkt is. Ik geef u mee dat er duizenden bezwaarschriften zijn geformuleerd.

De vroegere procedure bepaalde dat advies werd gevraagd aan de betrokken provincies en gemeenten, wat enkel de besturen waren die een locatievoorstel op hun grondgebied hadden liggen. Na terinzagelegging bij het publiek dienden zij een advies uit te brengen over het plan. Onder de oude procedure was dus enkel voorzien dat de betrokken lokale besturen hun opmerkingen konden overmaken. De burger zelf kon dit niet. Hij kon enkel zijn opmerkingen overmaken aan het lokale bestuur, zonder dat hij verder enige garantie had dat het lokale bestuur deze opmerkingen ook effectief zou verwerken in zijn advies.

De heer Jan Peumans: Een goed bestuur doet dat ook.

Minister Kris Peeters: Mijnheer Peumans, er zijn heel goede gemeenten. U hebt ze daarnet aangehaald. De inspraakprocedure was echter beperkt. De burger moest dit via via doen. Het leek me dan ook beter dat hij dat rechtstreeks zou kunnen doen. Dat lijkt me veeleer een verbetering dan een inperking, maar de vraagstellers zullen daar straks op kunnen reageren.

Er was al evenmin iets geregeld met betrekking tot de bekendmaking, de formaliteiten en de termijnen die de lokale besturen moeten respecteren voor het ter inzage

leggen. Willekeur was hier dus troef, zoals is gebleken uit de ervaring met het plan Klei van de Kempen. Gemeenten die niet het onderwerp waren van een locatievoorstel, maar wel grensden aan een gemeente met een locatievoorstel, werden al helemaal niet geconsulteerd. Gemeenten die dit dan toch wisten, konden dan nog geen advies uitbrengen. In het beste geval konden ze zich wenden tot de provincie. De nieuwe procedure heeft al deze problemen de wereld uit geholpen. Er is nu een eenduidige procedure, met duidelijke voorwaarden en een algemene bekendmaking voor iedereen, dus gemeenten, provincies, verenigingen, actiegroepen en burgers. Bovendien heeft iedereen nu de garantie dat zijn bezwaren daadwerkelijk zullen worden verwerkt. De nieuwe procedure voldoet dan ook veel beter aan de vereiste van de actieve openbaarheid bepaald in het Verdrag van Aarhus betreffende de toegang tot informatie, inspraak bij de besluitvorming en toegang tot de rechter inzake milieuaangelegenheden. Ik kan alleen maar vaststellen dat er een enorme verruiming van deze inspraakprocedure heeft plaatsgevonden, in tegenstelling tot wat u daarnet beweerde, mijnheer Daems. Ik hoop met mijn antwoord het bewijs te hebben geleverd dat die verbeteringen zeer positief zijn.

Bovendien werd bij de aanpassing van het uitvoeringsbesluit nog een andere beperking opgeheven. In de vroegere versie van het besluit stond dat, in verband met de vijfjaarlijkse evaluaties van de oppervlaktedelfstoffenplannen, de regels betreffende de actieve openbaarheid slechts van toepassing zijn op actualiseringen voor zover die nieuwe locatievoorstellen bevatten. Mijnheer Daems, deze regel werd geschrapt, zodat nu bij elke actualisering, dus ook die zonder locatievoorstellen, dezelfde regels gelden als bij het opmaken van een bijzonder oppervlaktedelfstoffenplan. Met het aangepaste besluit is de actieve openbaarheid nu dus te allen tijde gegarandeerd.

Niets is echter perfect. Ik verdedig in principe steeds mijn administratie. Bij de eerste maal dat we deze nieuwe procedure hebben toegepast, heeft die administratie zeer rigoureuze elke stap gevolgd. Uit de opgedane ervaringen blijkt echter dat het aangewezen is om het plan in het vervolg aan alle betrokken gemeenten te bezorgen, met een begeleidende brief, vóór het onderzoek plaatsvindt. (*Opmerkingen*)

Ik heb mijn administratie dan ook de opdracht gegeven om bij alle bijzondere oppervlaktedelfstoffenplannen die nog een openbaar onderzoek moeten ondergaan, steeds op voorhand de betrokken gemeenten aan te schrijven en hun een exemplaar van het plan in kwestie te bezorgen.

Ten slotte wil ik nogmaals benadrukken dat na een bijzonder oppervlaktedelfstoffenplan nog een geweste-

lijk ruimtelijk uitvoeringsplan moet volgen. Op dat ogenblik heeft iedereen opnieuw de kans om eventuele bezwaren tegen de voorgestelde ontginningsgebieden kenbaar te maken. Locatievoorstellen uit de bijzondere delfstoffenplannen worden immers slechts daadwerkelijk ontginningsgebieden wanneer ze zijn opgenomen in een definitief goedgekeurd gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan. Ik ben er dan ook van overtuigd dat in de procedure voor de aanduiding van ontginningsgebieden zeer veel belang wordt gehecht aan inspraak, tot tweemaal toe, en dat de nieuwe procedure die inspraak alleen maar heeft vergroot. Mijnheer Daems, ik ga ervan uit dat u hier nu ook van overtuigd bent.

Dan was er de vraag over de prachtige provincie Limburg, die ons allen na aan het hart ligt, en dat niet alleen omdat er zo veel interessante mensen, grondstoffen en dynamieken zijn. De Vlaamse Regering heeft beslist “in overleg met de provincie Limburg, de grindgemeenten en de andere betrokkenen na te gaan of er een draagvlak aanwezig is voor het bereiken van een consensus inzake de verdere grindwinning na de afronding van het Grinddecreet, en desgevallend de randvoorwaarden hiervoor vast te leggen”. Er moet dus rekening worden gehouden met de uiteenlopende belangen, zoals verwoord door provincie- en gemeentebestuurders, vertegenwoordigers van werkgevers en afgevaardigden van werknemers, land- en tuinbouwverenigingen, natuur- en milieuorganisaties, wetenschappers, ervaringsdeskundigen, omwonenden en andere betrokken partijen. Mijnheer Daems, om tot een eenduidig handelen te komen, bestaan er verschillende sporen, maar slechts één juiste aanpak, namelijk de weg van het overleg met en tussen de betrokkenen.

Er moet dus worden nagegaan of er in Limburg een maatschappelijk draagvlak bestaat om, ook na het verwezenlijken van de quota, de grindwinning voort te zetten. Zo ja, moet worden bekeken hoe de grindwinning dan nog mag gebeuren. Ik heb die regeringsbeslissing uitgevoerd. Ik heb de afdeling Land- en Bodembescherming, Ondergrond, Natuurlijke Rijkdommen op 23 november 2006 verzocht de nodige stappen te zetten om het grindoverleg, in uitvoering van die beslissing, op te starten. De bedoeling van dit geplande overleg is in eerste instantie kennis te nemen van de standpunten met betrekking tot de mogelijke opties voor een verdere grindwinning, de eventueel te winnen hoeveelheden en randvoorwaarden en de wettelijke vorm waaronder een eventuele grindwinning kan plaatsvinden.

Deelnemers aan het overleg werd verzocht om hun standpunten en visies met betrekking tot die elementen te bezorgen tegen 10 januari 2007. Er is een eerste ronde van het grindoverleg op 29 januari 2007 in Hasselt. Op de startvergadering zullen de nodige werkafspraken gemaakt worden voor het verdere verloop van het grindoverleg. Zij die van de provincie zijn, zullen de zaak van

zeer nabij kunnen volgen. Zij die niet van de provincie zijn, zullen die met enige aandacht en afstand volgen. Het is immers uitdrukkelijk de bedoeling dat de Limburgers in eerste instantie een consensus bereiken en de andere provincies zeer aandachtig maar met enige afstand, dit overleg opvolgen.

Mijnheer Martens, we hebben heel wat initiatieven genomen, ook met OVAM, bijvoorbeeld inzake het standaardbestek. Ik heb u daarover vorig jaar al ingelicht. We zullen nog verdere initiatieven nemen, ik kan u een overzicht bezorgen van wat OVAM in 2007 nog gaat doen.

Op de vraag naar het economische belang van de sector, kan ik momenteel niet antwoorden. Dat komt wel in de behoeftestudie aan bod. De heer Peumans vraagt echter nog een ruimere studie. Ik zal dit aankaarten. Dat geldt ook voor de relatie met Nederland inzake grindwinning.

De heer Patrick Lachaert: Ik heb begrepen dat ook de gemeenten verwittigd zijn, zoals iedereen en zoals het hoort volgens het decreet. Ze zullen voortaan echter een bijzondere behandeling krijgen en vooraf worden verwittigd.

De heer Rudi Daems: Ik dank de minister voor het uitgebreide antwoord, maar ik heb nog een aantal opmerkingen.

Het decreet is in de vorige legislatuur goedgekeurd. Ik denk dat het inderdaad goed is om over alles een goede planning te maken, maar wat mij betreft staan er in het ontwerp van het delfstoffenplan Leemstreek toch een aantal premissen die fout zijn. Er worden soms zeer maximalistische inschattingen gemaakt, waardoor ik mijn bedenkingen heb bij de notie ‘duurzame grondstoffenwinning’.

Ik wil verwijzen naar een aantal bepalingen over participatie in het decreet en het uitvoeringsbesluit. Vlaamse ministers kunnen aanduiden met welke organisaties een vooroverleg georganiseerd wordt bij het ontwerp van oppervlaktedelfstoffenplannen. Het decreet biedt zelfs de mogelijkheid om regels te bepalen voor de inspraak van de maatschappelijke sectoren: gemeentebesturen, landbouworganisaties en milieu- en natuurorganisaties. In de memorie van toelichting van dat decreet wordt uitdrukkelijk verwezen naar bijvoorbeeld milieu- en natuurorganisaties als belangrijk om te betrekken in dat vooroverleg. Ik lees in de bezwaarschriften van de milieu- en natuurverenigingen dat noch in het RUP Leem Zuid-Limburg, noch in het ontwerpplan voor de Klei van de Kempen, noch in het ontwerpplan voor de Vlaamse Leemstreek, noch voor Zand in Limburg, bij het vooroverleg veel maatschappelijke organisaties zijn betrokken. Dit is beperkt tot de administratie

en de delfstoffensector, in een aantal gevallen de gemeenten. De gemeenten zeggen in hun bezwaarschrift dat er wel eens een administratief overleg is geweest in het kader van de vooroverlegprocedure waar ze een heleboel problemen naar voren gebracht hebben, maar waar nooit een fatsoenlijk antwoord op gekomen is. Als u overleg en participatie heel belangrijk vindt, moeten er in de eerste fase zoveel mogelijk organisaties betrokken worden bij het plan.

Ik heb het oppervlakedelfstoffenplan gelezen. Het gaat over een 60-tal locaties waarover een 90-tal bladzijden milieueffecten neergeschreven zijn. Dat is 1,5 tot twee bladzijden per locatie. Die locatie is soms 50 hectaren groot, de milieueffecten worden beschreven op twee bladzijden. Soms staat er zelfs in één zin dat de mobiliteitseffecten verwaarloosbaar zijn. In de bezwaarschriften staat nochtans dat er geen degelijke verkeersafwikkeling is voor Huldenberg, Denderleeuw enzovoort. Ik vind dat de milieueffecten te weinig onderzocht zijn. Ik ben het niet eens met uw stelling dat het integratiespoor in de milieueffectenrapportering voldoende gevolgd is, integendeel, ik maak me meer en meer zorgen over dit integratiespoor. Kijk maar naar de wijze waarop het gevolgd wordt in de MER's over de luchthavens. Die ontwikkeling is voor mij verontrustend.

Een aantal mensen uit de delfstoffensector hebben in hun behoefteraming gekozen voor de grote afbakening. Men gaat uit van een maximalistische houding en men ziet daarna wel waar men uitkomt. Daardoor is het risico op nonchalance met betrekking tot het zuinig omspringen met grondstoffen toch wel erg groot. Wettelijk is dit moeilijk vast te leggen, maar toch zouden we inzake export zeer beperkend moeten denken en plannen. Als we bij de behoefteraming stellen dat ongeveer de helft van onze producten geëxporteerd zal worden, dan is dat erg in strijd met het nabijheids- of zelfvoorzieningsprincipe.

U verwijst naar de studie over de alternatieven, die nu wordt uitgevoerd. Dat is een goede zaak. Hoe kan men echter een behoefteraming maken bij een aantal zeer uitgebreide plannen, als de conclusies over de haalbaarheid van het gebruik van secundaire grondstoffen nog niet bekend is! Ik weet niet waarop MIRA zich baseert om te zeggen dat de haalbaarheid tot 80 percent bedraagt. Als die nu 50 percent is, dan betekent dat toch dat de behoefteraming wat moet worden hertekend. Ik heb een deel van de studiedag van de OVAM daarover gevolgd. De mensen van de OVAM waren wat dat betreft zeer duidelijk: de mogelijkheden tot hergebruik en herwinning zijn sterk onderbenut.

Ik wil ook nog even ingaan op het openbaar onderzoek. Het gemeentebestuur van Huldenberg zegt in het eerste punt dat 'het openbaar onderzoek met betrekking tot het voorliggende oppervlakedelfstoffenplan ontoereikend

is. Slechts op toevallige wijze werd het lopende onderzoek bij de gemeente bekend. Dit onderzoek kan geenszins beschouwd worden als een daad van behoorlijk bestuur. Gelet op het feit dat de elementaire regels voor een behoorlijke bekendmaking zijn geschonden, lijkt het het college billijk het voorliggende plan als niet uitvoerbaar te beschouwen.' (*Opmerkingen van minister Kris Peeters*)

Een en ander heeft misschien ook te maken met het feit of een exemplaar al dan niet tijdig wordt bezorgd. Op zich vormt dat al een zeer belangrijke – emotionele – drempel. Het is goed dat burgers zich ook rechtstreeks tot Brussel kunnen wenden. Dat is echter onvoldoende. De twee sporen moeten tegelijkertijd worden bewandeld. Als men werk wil maken van een draagvlak, dan moet dat gebeuren op het lokale niveau. Nu voelen actiecomités, milieuverenigingen en zelfs gemeentebesturen zich gepasseerd. U hebt al dikwijls gezegd dat perceptie heel belangrijk is. De perceptie is nu dat Brussel heel snel vooruit fietst zonder oog te hebben voor de gemeenten.

Ik zal de twee zaken nog eens goed juridisch vergelijken. Volgens mij zijn er een aantal forse beperkingen in de procedure van openbaar onderzoek binnengeslopen.

Mijnheer de voorzitter, ik zal eindigen met een meer algemene beschouwing. Ik vraag me af of we geen debat moeten voeren over eigen winning versus winning in het buitenland. Dat punt is al een paar keer ter sprake gekomen. Vanuit het oogpunt van het milieu en van de duurzaamheid moet het mogelijk zijn te kijken of bepaalde winningen in het buitenland niet interessanter zijn dan winningen op het eigen grondgebied. Ik vraag gewoon het debat daarover aan te gaan. Ik weet niet wat de uitslag daarover kan of moet zijn.

De voorzitter: De heer De Meulemeester heeft het woord.

De heer Marnic De Meulemeester: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. We zijn het eens over de procedure voor het openbaar onderzoek. De lokale besturen, die toch het dichtst bij de bevolking staan, zijn in de kou blijven staan. U erkent dat ook. U kondigt aan dat er beterschap op komst is.

Naast de gevoerde procedure vraag ik echter ook aandacht voor de inhoudelijke bezwaren. Ik denk dan aan de grondwaterhuishouding. De Vlaamse Milieumaat-schappij moet nauw bij de zaak worden betrokken in die gebieden waar er zich problemen zouden kunnen voordoen. Het is belangrijk, ook voor de bevolking, om een signaal te geven. In mijn stad is er heel wat beroering omdat een grondwaterwinningsgebied aanwezig is

in de onmiddellijke omgeving. Er is toch enige paniek uitgebroken bij de mensen die in de buurt wonen.

De voorzitter: De heer Peumans heeft het woord.

De heer Jan Peumans: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw zeer uitgebreid antwoord. Ik hoop dat u ook de nodige aandacht zult hebben voor het archeologische aspect. Ik zou ook graag eens een antwoord krijgen over de verbanden over de grens heen tussen de grindboeren in zowel België als Nederland. Er wordt een spel gespeeld dat geen oplossing biedt voor de zelfvoorziening. U kunt daar vandaag geen antwoord op geven.

Ik heb begrepen dat de standpunten van alle partijen in Limburg bekend zijn. Ze moesten tegen 10 januari worden ingediend. Ik veronderstel dat we daar inzage in kunnen krijgen, zodat we ons een zeer duidelijk beeld kunnen vormen. Wat zeggen bijvoorbeeld de landbouwsector, de lokale gemeentebesturen, de werkgevers- en werknemersorganisaties?

U moet ook oppassen de GRUP's niet allemaal te saucissoneren. Het risico bestaat dat weer een aantal reservegebieden worden aangewezen voor andere regio's. Ik verwijs eens te meer naar Zuid-Limburg. Vanuit het oogpunt van de duurzaamheid is dat geen goed principe.

Minister Kris Peeters: Mijnheer Peumans, het is belangrijk dat men in Limburg in eerste instantie zelf overleg pleegt. Mijnheer de voorzitter, ik weet niet in welke mate we dat van hieruit zullen volgen, maar het is opgestart en ik kijk vol verwachting uit naar de resultaten. Het is aan de partijen in Limburg om hun argumenten te ontwikkelen. Ik weet niet of die hier allemaal aan bod moeten komen. Ik zal daar niets over zeggen zolang het overleg loopt. Als het is afgerond, dan kunnen we dat hier bespreken. Ik denk niet dat men het in Limburg zou appreciëren, mochten we hier interveniëren in het overleg dat uitdrukkelijk aan hen is toevertrouwd.

De heer Jan Peumans: Belbag gebruikt te pas en te onpas alle mogelijke middelen om iedereen te overtuigen van hun groot gelijk. Ik volg dit dossier al 25 jaar en eigenlijk is beslist om te stoppen. Ik verwijs naar uw woorden: "Pacta sunt servanda". Er zal nooit een consensus zijn in Limburg. Dat voel ik nu al aan. Het zal dan aan uw diplomatie liggen om daar een vergelijk in te vinden.

Minister Kris Peeters: Er is in deze commissie en in de plenaire zitting beslist dat er overlegd moet worden. Dat staat ook in de memorie van toelichting bij het decreet en ik voer die dan ook uit.

De voorzitter: Als het dossier rijp is, kunnen we het in deze commissie bespreken. Als we dat nu doen, worden we niet veel wijzer.

Met redenen omklede moties

De voorzitter: Door de heer Daems en door de heer De Meulemeester werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie aangekondigd. Ze moeten zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het incident is gesloten.

Interpellatie van mevrouw Marleen Van den Eynde tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de resultaten van het biomonitoringonderzoek bij volwassenen en het gevoerde beleid van de Vlaamse Regering inzake milieuverontreiniging

Vraag om uitleg van de heer Bart Martens tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over DDT-vervuiling bij de mens

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, na de bekendmaking van het biomonitoringonderzoek bij jongeren in Vlaanderen werd uitgekeken naar de resultaten van het daaropvolgende biomonitoringonderzoek dat bij zo'n 1600 Vlamingen tussen 55 en 65 jaar zou worden uitgevoerd. Professor Van Laerebeke, woordvoerder van het op vraag van het Vlaams Parlement in het leven geroepen Steunpunt Milieu en Gezondheid, maakte zopas de onderzoeksresultaten bekend.

In grote mate worden dezelfde conclusies getrokken uit dit onderzoek als uit het voorgaande. Leven op het platteland of in landelijke gebieden is niet gezonder dan leven in een stedelijk gebied. Er werden acht aandachtsgebieden gekozen waar telkens een andere milieubelasting aanwezig is. De gekende probleemgebieden komen uit dit onderzoek opnieuw naar voren: de cadmiumverontreiniging in de streek van Olen en in het havengebied, de blijvende aanwezigheid van DDT in de fruitstreek en de nog steeds hoge meetwaarde van dioxines rond verbrandingsovens.

Mijnheer de minister, ik wil blijven stilstaan bij enkele vaststellingen. Zo zijn er opmerkelijke verschillen merkbaar bij de verbrandingsovens in Vlaanderen. Er zijn gebieden waar er weinig of geen problemen zijn, maar de in het verleden gecontesteerde gebieden en verbrandingsovens komen opnieuw sterk naar voren. Vooral in de buurt van de verbrandingsovens in Roesse-

lare, Menen en Harelbeke was een verhoging van cadmium in het bloed merkbaar. In Sint-Niklaas werd een verhoging van benzeen aangetroffen en in Wilrijk werd een hogere blootstelling aan dioxineachtige stoffen en HCB vastgesteld. Ik stel me hier vragen bij. De verbrandingsoven in Sint-Niklaas is ondertussen al een aantal jaren gesloten en die in Wilrijk wordt steeds beschreven als de beste in heel Vlaanderen. Ik vraag me dan ook af of de sporen uit het verleden niet zo snel uitgewist zijn of dat er misschien andere factoren zijn die deze resultaten teweegbrengen.

Ook de aanwezigheid van DDT, een product dat reeds jaren verboden is in ons land, wordt nog steeds aangetroffen in het bloed van diegenen die in de fruitstreek wonen. Vorig jaar kondigde u al aan dat een aantal wetenschappers zich over dit fenomeen boog en een actieplan zou uitwerken. Ik ben uiteraard heel benieuwd wat dit plan omvat.

Ook voor de verontreiniging door cadmium bestaat inmiddels een actieplan. Dat moet worden uitgevoerd. Mijnheer de minister, onze fractie is zeer verheugd met de onderzoeken en het baanbrekend werk dat het Steunpunt Milieu en Gezondheid levert. Het drukt de politici en beleidsverantwoordelijken elke keer opnieuw met de neus op de feiten en zet ons ertoe aan om concrete initiatieven te nemen opdat het milieu geen ernstige schade aan onze gezondheid zou toebrengen.

Mijnheer de minister, hoe gaat deze Vlaamse Regering in op de steeds weerkerende vaststellingen? DDT is al jaren een verboden product, maar toch blijft deze stof in de fruitstreek actief, wat erop wijst dat het nog steeds wordt gebruikt. Welke initiatieven werden reeds ondernomen om DDT op te sporen?

In elk onderzoek, zowel bij pasgeborenen, jongeren als volwassenen, kunnen een aantal oorzakelijke verbanden worden aangetoond van milieuverontreiniging en de invloed ervan op het lichaam van de persoon die in deze regio woont. Welke concrete, gebiedsgerichte maatregelen werden in de verschillende regio's reeds genomen?

Mijnheer de minister, in hoeverre denkt u dat het milieuhandhavingsdecreet onmiddellijk zal kunnen ingrijpen op bepaalde verontreinigingen? Of gaat het volgens u in hoofdzaak om historische verontreinigingen waarvan de vervuilende stoffen nog altijd terug te vinden zijn in het leefmilieu? Zijn er aanwijzingen dat bij gebrek aan een degelijk milieuhandhavingsdecreet een aantal potentiële verontreinigers nog steeds vrijuit gaan? Hoe meent u dat het toekomstige milieuhandhavingsdecreet hieraan tegemoet kan komen?

Wat de resultaten van verschillende biomonitoringsonderzoeken betreft, vraag ik me af of slachtoffers van verontreinigingen aanspraak kunnen maken op een vergoeding. Bent u bereid, mijnheer de minister, om er bij

uw collega's op aan te dringen een beter registratienetwerk uit te bouwen naar onder meer kanker en asbest?

Uit de bevraging bij de onderzochte personen blijkt dat slechts weinigen onder hen de gemeentebesturen beschouwen als vertrouwenspersoon voor informatieverschaffing over milieuproblemen. Er is daarstraks gezegd dat gemeentebesturen dicht bij de burger staan, maar dat wordt niet zo ervaren inzake gezondheid en milieu. Hoe kan deze vertrouwensband met de gemeenten worden aangepakt?

Mijnheer de minister, hoe verklaart u dat in de regio van de verbrandingsoven van Wilrijk nog altijd verhoogde dioxinewaarden worden gemeten? Zijn daarvoor verklaarbare redenen? Zijn de crematoria mee opgenomen in dit onderzoek? Zij hebben meer dan 200 maal de norm overschreden terwijl de andere verbrandingsovens al aan zekere normen moesten voldoen.

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, mijn vraag die is ingediend voor de kerstvakantie, zoomt ook in op de resultaten van het biomonitoringsprogramma bij volwassenen. Ik wil vooral aandacht vragen voor de resultaten op het vlak van DDT.

DDT is geen onschuldig goedje. Het kan de groei en hersenontwikkeling van baby's afremmen, het werkt hormoonverstorend en kan het afweersysteem verstoren. Hoewel het reeds zeer lang verboden is, worden nog steeds afbraakproducten in het lichaam gevonden, vooral in de Albertkanaalzone, Olen, de fruitstreek en het landelijk gebied. Behalve in de fruitstreek werden dezelfde vaststellingen al eerder gedaan bij gelijkaardig onderzoek naar pasgeborenen en jongeren. De studie stelt duidelijk dat uit de ratio DDT en zijn afbraakproducten kan worden afgeleid dat het in de fruitstreek en het landelijk gebied om een veeleer historische vervuiling gaat, terwijl in Olen en in de Albertkanaalzone een meer recente vervuiling aan de basis ligt van deze vaststellingen.

Mijnheer de minister, hoe verklaart u die blijkbaar recente vervuiling van DDT? De studie spreekt ook over particulier gebruik. Hebt u daar een zicht op? Waar halen die particulieren dat intussen lang verboden product?

Mijnheer de minister, wie voert de handhaving uit van het gebruik van deze producten? Heeft de Mestbank, die controletaken uitoefent bij de Vlaamse landbouwbedrijven, ook oog voor deze problematiek? Of zijn er andere instanties die daar toezicht op uitoefenen?

Chemische bestrijdingsmiddelen worden afgebouwd, in het bijzonder bij openbare besturen in het kader van

het decreet houdende vermindering van het gebruik van bestrijdingsmiddelen. Maar zeker bij particulieren en ook land- en tuinbouwers is er nog werk aan de winkel. Hoe wilt u de verdere afbouw van pesticiden bewerkstelligen?

Mijnheer de minister, wat is uw standpunt over het terugzetten van vis, gelet op de sterke aanwezigheid van bioaccumuleerbare en persistente stoffen zoals PCB's en DDT, die veelal ook in vissen en dan vooral in paling terug te vinden zijn? Enkele jaren geleden hebt u het terugzetverbod van vis opgeheven of in elk geval versoepeld. Zou de terugzetverplichting van vis niet opnieuw moeten worden ingevoerd?

Tot slot zou ik nog willen ingaan op de integratie van het milieu- en gezondheidsbeleid. Begin deze week heb ik een mooie brief en een document in mijn brievenbus gekregen van Wivina Demeester, die blijkbaar voorzitter is van de Vlaamse Liga tegen Kanker. Ze heeft me een onderzoeksrapport bezorgd waarin de Vlaamse Liga tegen Kanker pleit om het Steunpunt Milieu en Gezondheid, dat nu tijdelijk wordt erkend in periodes van 5 jaar, om te vormen tot een permanent samenwerkingsverband. Mijnheer de minister, hoe staat u tegenover die aanbeveling van de Vlaamse Liga tegen Kanker?

Eind 2005 reeds vroeg de Vlaamse Liga tegen Kanker dat Vlaanderen een actieve rol zou gaan spelen in het overleg tussen de verschillende overheidsinstellingen in het kader van het Nationaal Actieplan voor Milieu en Gezondheid of NEHAP. Vlaanderen zou volgens de Liga de relatie tussen kanker en milieu prominenter op de agenda moeten plaatsen. Het Vlaamse Steunpunt had tot nu toe de taak om dat nationaal actieplan te ondersteunen, maar binnen het vernieuwde Steunpunt zou die taak zijn weggevallen, aldus de Liga.

Professor Nemery, die in het onderzoeksrapport wordt aangehaald, heeft het gevoel dat het nationaal actieplan steeds meer een lege doos wordt. De Vlaamse Liga tegen Kanker vraagt dus veel meer steun vanuit het Steunpunt Milieu en Gezondheid voor het Nationaal Actieplan voor Milieu en Gezondheid, omdat dat het ideale kader is voor de verdere uitwerking van het milieugezondheidsbeleid.

Mijnheer de minister, hoe staat u tegenover de aanbevelingen van de Vlaamse Liga tegen Kanker?

De voorzitter: De heer Daems heeft het woord.

De heer Rudi Daems: Mijnheer de voorzitter, mijn vraag gaat over DDT en DDE.

Het valt inderdaad op dat DDE het vaakst in significant hogere dosis voorkomt dan het referentiegemiddelde, namelijk 11 keer op de 24 gegevens per product of pro-

ductengroep. Behalve in levende organismen komt DDE ook voor in de lucht, de bodem en het water. Het kan voorkomen in knolgewassen, bladgroenten en in vet vlees, vis en kip. Vastgesteld is dat DDE de werking van hormonen kan verstoren en dus de vruchtbaarheid verminderen, maar dat weten we.

DDE is een afbraakproduct van het veel bekendere DDT. Als het lichaam DDT opneemt, zet zich dat om in DDE, dat lange tijd aanwezig blijft in het lichaamsvet.

Het gebruik van DDT werd in Europa al in de jaren zeventig verboden, maar de schadelijke effecten laten zich vandaag nog steeds voelen. Bovendien werden oude stocks van het product nog verkocht aan landen in de derde wereld, die het nog wel gebruiken. Via de landbouwproducten die we uit deze landen importeren, komt deze stof opnieuw op ons bord en in ons lichaam. Hoe het ondertussen met de productie ervan zit, weten we niet.

Dat de metaboliet van het persistente pesticide nu nog wordt aangetroffen in het lichaam van volwassenen, daarvoor kan eventueel een logische verklaring bestaan, maar wat met DDE in het lichaam van adolescenten en in het navelstrengbloed van jonge moeders?

De verhouding tussen DDT en DDE geeft een indicatie over hoelang geleden de blootstelling aan DDT heeft plaatsgevonden. Mijnheer de minister, ik vind het vooral verontrustend dat in de zone Olen en in de zone Albertkanaal de resultaten wijzen op een recente blootstelling aan DDT. In deze twee gebieden werd dus recent nog DDT gebruikt, waar DDE in de andere gebieden eerder afkomstig zou zijn van geïmporteerd voedsel.

Een belangrijke bron van blootstelling is volgens het European Food Safety Agency, afgekort EFSA, het veevoeder. Veevoeder van dierlijke oorsprong, hoofdzakelijk vis, is over het algemeen meer gecontamineerd dan veevoeder van plantaardige oorsprong. Het EFSA besluit dat DDT wellicht via veevoeder in onze voedselketen terechtkomt en dat vlees wellicht de belangrijkste bron van blootstelling aan DDT is voor de mens.

Mijnheer de minister, hebt u er zicht op of recent milieuvergunningen werden afgeleverd aan bedrijven in Vlaanderen die DDT of tussenproducten ervan in de syntheseketen bereiden, stockeren, verkopen, importeren of uitvoeren? Deze vraag richt zich naar alle chemische bedrijven, maar in het bijzonder naar bedrijven in de regio Olen en Albertkanaal.

Beschikt u over gegevens of meldingen vanuit uw diensten vergunningen of inspectie, die mogelijk de

verhoogde cijfers zouden kunnen verklaren? Is er een systematische controle, bijvoorbeeld van de inspectie, op illegaal gebruik van DDT?

Mijnheer de minister, trekt u bepaalde beleidsconclusies uit de gegevens van de voorbije biomonitoring?

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Kris Peeters: Mijnheer de voorzitter, collega's, op een aantal vragen zal ik later moeten terugkomen, omdat ik op die korte tijd niet over de informatie beschik.

Mevrouw Van den Eynde, ik wil voor de resultaten van de humane biomonitoringstudie een onderscheid maken tussen pasgeborenen en jongeren en volwassenen.

Wat de pasgeborenen en de jongeren betreft, wil ik onderstrepen dat we uit de resultaten hebben geleerd dat in landelijke gebieden de gehalten aan gechloreerde persistente verbindingen zoals PCB's en DDE significant verhoogd waren ten opzichte van de Vlaamse onderzoeksgemiddelden. Dat beeld werd ook door de volwassenencampagne bevestigd.

Ik wil nogmaals onderstrepen dat nader onderzoek een topprioriteit is. Ik wil ook onderstrepen dat de humane biomonitoringresultaten niet toelaten – en dat zeggen de wetenschappers die daarmee bezig zijn – om oorzakelijke verbanden met de aanwezigheid van bepaalde polluenten in het milieu aan te tonen. De in het humane biomonitoringonderzoek aangetoonde dosis-effect- en dosis-responsrelaties zijn bijgevolg nooit het rechtstreekse bewijs van een oorzakelijk verband. Er kan dus niet worden uitgesloten dat er nog andere factoren zijn die niet werden onderzocht. Ik denk bijvoorbeeld aan persoonsgebonden, niet milieugerelateerde factoren, die uiteindelijk de link vormen tussen blootstelling en effect. Ik heb geen concreet voorbeeld, maar bijvoorbeeld roken zou dat kunnen zijn.

Ik wil dat onderstrepen, maar dat wil niet zeggen dat ik met dit argument probeer het prioritaire karakter en de ernst van de resultaten te minimaliseren. De resultaten voor volwassenen geven ons belangrijke informatie over hoe de gemeten polluenten zich gedurende ons leven kunnen opstapelen in ons lichaam. Het merendeel van de gemeten biomarkerwaarden, zoals de gehalten aan dioxineachtigen, laten ons niet toe om een onderscheid te maken tussen de huidige en de historische blootstelling, noch tussen de invloed van de mogelijk verschillende polluentenbronnen, bijvoorbeeld de eventuele invloed van een crematorium of een verbrandingsinstallatie op het gehalte aan dioxineachtige stoffen. Enkel bij de verbrandingsinstallatie van Wilrijk ligt een crematorium in de buurt. Dergelijke resultaten moeten we altijd heel zorgvuldig bekijken. Op basis van het biomonitoring

onderzoek is het niet mogelijk om oorzaak en gevolg rechtstreeks te linken aan elkaar. De overheid kan wel ingrijpen in de vergunningsvoorwaarden van de gekende bronnen van verontreiniging. Dat is in het verleden gebeurd. Ik zet die politiek voort. Ik verwijs naar de verdere aanpak in het cadmiumactieplan.

In het kader van het eerstegeneratiesteunpunt Milieu en Gezondheid, werd de aandacht voornamelijk toegespitst op de klassieke polluenten, zoals zware metalen, PCB's en dioxines. Om de blootstelling van de bevolking aan deze polluenten te verminderen en te voorkomen werden reeds talrijke beleidsmaatregelen getroffen. De dalende trend zoals vastgesteld voor merker-PCB's en gechloreerde bestrijdingsmiddelen in vergelijking met de waarden gemeten in het pilootproject van 1999, bevestigen dat de getroffen maatregelen, niet alleen van mij maar ook van de vorige regering, effectief zijn.

Humane biomonitoringgegevens zijn in tegenstelling tot milieumeetgegevens moeilijk direct te vertalen in concrete maatregelen wegens de integratie van externe milieufactoren en persoonsgebonden eigenschappen zoals levensstijl, hobby's, woonomstandigheden enzovoort. Het gebruik van humane biomonitoringresultaten als beleidsinstrument vereist extra kennis en discussie. Die zijn we aan het opbouwen. We zijn daarin zeer vooruitstrevend. Velen andere landen en regio's volgen dat van nabij en zijn zeer nieuwsgierig hoe we dat aanpakken. Ik wil wel onderstrepen dat we met die gegevens zeer omzichtig moeten omspringen ten aanzien van het beleid.

In dat kader werd het fasenplan uitgewerkt om op een onderbouwde manier te kunnen overgaan en omgaan met de veelheid en complexiteit van de ter beschikking komende biomonitoringdata. Het moet tevens toelaten om de gezondheidkundige ernst van de gevonden signalen te evalueren, de oorzaken op te sporen en, indien nodig, een beleidsvoorstel uit te werken.

Omwille van het vernieuwende karakter van het fasenplan, werd van start gegaan met een pilootproject betreffende DDE, het derivaat van DDT. Mijnheer Daems, u hebt gezegd dat dat ook in de lucht zou voorkomen. Dat moet ik nog eens nakijken. Voor het afbraakproduct van DDT werden verhoogde resultaten vastgesteld bij de pasgeborenen, de adolescenten en de volwassenen, zowel in de landelijke gebieden als in de Albertkanaalzone. Zowel experts als een jury, bestaande uit onder andere maatschappelijke groepen en vertegenwoordigers van het lokale gezondheids- en milieubeleid, bogen zich over de resultaten. Hun bevindingen en beleidsaanbevelingen werden midden december 2006 aan het kabinet overgemaakt. Daar ga ik straks verder op in. Men stelt vast dat in de gebieden waar DDE significant verhoogd was, er meer lokaal

gekweekte producten worden geconsumeerd. Dat wil zeker niet zeggen dat het eten van lokaal gekweekte producten ongezond is, maar we moeten bewust omgaan met het gebruik van bestrijdingsmiddelen in onze huis- en tuinomgeving.

Het voorkomen van DDT wordt nagegaan. Uit de studie blijkt dat gemiddeld de verhouding DDE-DDT het hoogste is in de Albertkanaalzone en, zoals de heer Daems al aanhaalde, in Olen. Dat wijst op gemiddeld relatief recenter gebruik in deze regio's in vergelijking met de andere regio's. Bij de landelijke Oost- en West-Vlaamse deelnemers lag de verhouding lager en in de Limburgse fruitstreek werd de laagste verhouding gemeten. Dat kan wijzen op een historisch gebruik. Verder onderzoek moet daar meer duidelijkheid in brengen. Ik ga daar straks verder op in.

Mijn administratie besteedt bij de inspectie van bedrijven extra aandacht aan eventuele aanwezigheid van verboden bestrijdingsmiddelen. Ik zal de vraag over welke vergunningen er in dat verband zijn afgeleverd, beantwoorden als ik over deze informatie beschik. Op basis van de praktische ervaring die we opdeden bij het doorlopen van het fasenplan voor DDE, werd ook het concept van het fasenplan aangepast zodat we in januari van dit jaar kunnen starten met een geoptimaliseerd fasenplan voor de drie leeftijdsgroepen samen. Dat geïntegreerd fasenplan wordt uitgevoerd door het tweede-generatiesteunpunt Milieu en Gezondheid dat dit jaar opstart. Samen met de overheid zullen experts ter zake en een jury, samengesteld uit onder meer maatschappelijke groepen, beslissen voor welke polluenten het faseplan zal uitgevoerd worden. In ieder geval zullen de landelijke gebieden hierbij een belangrijk aandachtspunt vormen. Ook in de toekomst blijft het faseplan gebaseerd op betrokkenheid van alle actoren en dit in een open communicatie. Dat brengt ook bepaalde risico's mee. Als we daar wat onzorgvuldig mee zouden omspringen, zullen mensen bijvoorbeeld denken dat men in Olen geen zelfgekweekte groenten meer zou mogen eten. Dat is niet de bedoeling.

Wanneer op basis van een faseplan bepaalde actuele bronnen als oorzaak voor een biomerkerverhoging kunnen worden geïdentificeerd, zullen uiteraard de nodige maatregelen worden genomen. Het kan daarbij gaan om de aanpassing van milieuvergunningen en/of een administratief of strafrechtelijk optreden. Dit optreden kadert momenteel in het Milieuvergunningendecreet en zal in de toekomst ook kaderen in het milieuhandavingsdecreet.

Ik ga even dieper in op de DDT-problematiek. We zullen een aantal concrete initiatieven nemen. Er werd voorgesteld om via een beperkte enquête, eventueel gekoppeld aan een persoonlijk interview, bij deelnemers aan de biomonitoringcampagne de verschillende moge-

lijke blootstellingsroutes met betrekking tot DDT verder te onderzoeken, inclusief het gebruik. Een andere actie die wordt voorgesteld in het kader van het fasenplan, heeft betrekking op een inzamelactie voor verboden bestrijdingsmiddelen, conform de inzamelacties van illegale wapens.

In eerste instantie dient te worden nagegaan of er aanwijzingen zijn dat particulieren nog restanten van verboden bestrijdingsmiddelen bezitten, en wat eventueel hun motivatie is om ze niet weg te doen. Hiervoor is nauwe samenwerking essentieel met de plaatselijke actoren zoals de overheid, de medisch milieukundigen of MMK's, het lokaal gezondheidsoverleg of Logo's. Er zal tevens in een eerste fase worden onderzocht in hoeverre kan aangesloten worden bij de reeds bestaande initiatieven, uitgevoerd door OVAM en VMM of andere instanties. Verwijdering van dergelijke producten door particulieren kan als KGA op het containerpark.

Gezien de grote halfwaardetijd van DDT is het niet evident om in verband met DDT-verontreiniging over een 'recente vervuiling' te spreken. DDT en zijn metabolieten zijn zeer persistent in het milieu en hun aanwezigheid kan dus te wijten zijn aan een bron uit het verleden. Een goede handhaving kan echter nooit volledig uitsluiten dat er sporadisch – dat hoop ik toch – nog een illegaal gebruik van oude voorraden is.

Gedurende het laatste decennium blijft het percentage waterbodestalen van het meetnet van de VMM waarin DDT en zijn metabolieten werden aangetroffen, vrij stabiel. Er bestaat voorsnog geen Vlaamse milieunorm voor DDT en zijn metabolieten in sedimenten, of met andere woorden, in de waterbodem.

Op het landbouwkundig gebruik van DDT rust in België een verbod sinds 22 november 1974 en op het niet-landbouwkundig gebruik ervan sinds 1 november 1976. De Europese verordening van 29 april 2004 betreffende persistente organische verontreinigende stoffen bepaalt dat de productie, het op de markt brengen en het gebruik van DDT als zodanig, in preparaten of in bestanddelen van artikelen wordt verboden. Diezelfde verordening bepaalt expliciet dat voorraden van DDT of van stoffen en producten met een DDT-concentratie hoger dan 50 milligram per kilo moeten worden beheerd als afvalstoffen.

De afdeling Milieu-inspectie is bevoegd om de illegale opslag, het gebruik en de verwijdering van DDT vast te stellen in het kader van de bevoegdheden die aan haar worden verleend door het Afvalstoffendecreet. Naar aanleiding van de resultaten van de biomonitoringstudie gaat de afdeling Milieu-inspectie bij inspecties uitgevoerd in land- of tuinbouwbedrijven vanaf nu de aanwezigheid van illegale voorraden DDT controleren. De uitvoering van het toezicht op het illegaal gebruik

van DDT door klasse 2-, klasse 3- of niet-ingedeelde bedrijven kan gebeuren door de lokale overheden.

Ook de federale overheid, meer bepaald het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen of FAVV, heeft controlebevoegdheid in het kader van de wet op de autocontrole en de verplichte traceerbaarheid. Het FAVV bevestigt dat het bij landbouwbedrijven controles doet op de aanwezige stocks pesticiden en alle verboden pesticiden afvoert via de geëigende kanalen. Dit zal ook in de toekomst voortgezet worden.

De Mestbank heeft geen enkele controletaak inzake het gebruik van pesticiden.

Inzake de afbouw van het gebruik van pesticiden zal de afdeling Milieu-inspectie dus een inspanning leveren om bij inspecties uitgevoerd in land- of tuinbouwbedrijven, uit te kijken naar voorraden van illegale bestrijdingsmiddelen en ze vervolgens op een legale manier laten verwijderen.

Op Vlaams niveau werd in uitvoering van het Milieubeleidsplan in 2003 een grootschalige sensibilisatiecampagne opgezet onder de noemer 'Zonder is gezonder'. Binnen deze campagne werden en worden verschillende doelgroepspecifieke campagnes gevoerd. In 2007 wordt een sensibilisatiecampagne vanuit de afdeling Water van de VMM gepland naar de doelgroep van de particulieren. Enerzijds zal campagne gevoerd worden om het pesticidengebruik binnen drinkwaterwingebieden terug te dringen met het oog op de bescherming van het grondwater, anderzijds zal de voorbeeldfunctie van de gemeenten nog verder worden uitgespeeld in het kader van het decreet houdende vermindering van het gebruik van bestrijdingsmiddelen. In het kader van 'Zonder is gezonder' nemen de gemeenten trouwens ook heel wat initiatieven voor de burgers.

De afbouw van het bestrijdingsmiddelengebruik bij openbare besturen wordt voortgezet. Het decreet houdt een vermindering van het gebruik van bestrijdingsmiddelen in. De doelgroep land- en tuinbouwers valt natuurlijk voornamelijk onder de bevoegdheid van de landbouwadministratie. De Vlaamse Landmaatschappij is verantwoordelijk voor het afsluiten van beheersovereenkomsten met de landbouwers. Er is regelmatig overleg tussen de milieu- en landbouwadministratie, onder meer in het kader van de recente voorstellen van een Europese thematische strategie met betrekking tot het duurzame gebruik van pesticiden. De federale overheid is bevoegd voor productbeleid. Daardoor bepaalt zij in belangrijke mate het stoffenbeleid en is zij verantwoordelijk voor de toelating van biociden en de erkenning van bestrijdingsmiddelen, zowel voor het gebruik door particulieren als in de landbouw. In dit verband werkt de Vlaamse administratie mee aan de uitwerking van het federaal pesticidenreductieplan.

Dan is er nog de vraag van de heer Martens over de vissen, de palingen en dergelijke. Verscheidene onderzoeksresultaten tonen inderdaad aan dat paling en roofvis in onze binnenwateren allerlei verontreinigende stoffen bevatten. Het is belangrijk dat vissers op deze openbare binnenwateren goed geïnformeerd worden over de gezondheidsrisico's die verbonden zijn aan de consumptie van zelfgevangen zoetwatervis. In 2002 werd aan elke visser op openbaar water een informatiefolder over de vervuiling van paling bezorgd. In 2006 werd bovendien een nieuwe sensibiliseringsfolder over de vervuiling van paling en roofvis en de consumptierisico's bezorgd aan alle vissers op openbaar water. Dat gebeurde bij de aankoop van hun visverlof. Sinds 2006 wordt ook een consumptieadvies vermeld op het visverlof. Dat luidt, voor wie zo'n visverlof niet in zijn bezit zou hebben: "De Vlaamse overheid ontraadt de consumptie van zelfgevangen paling en roofvis uit de openbare wateren."

Elke individuele visser wordt dus jaarlijks gewezen op de problematiek. Het doel van de sensibiliserings- en informatiecampagne is om elke visser degelijk te informeren en hem of haar te wijzen op de risico's die verbonden zijn aan de consumptie van zelfgevangen zoetwatervis in onze binnenwateren. Daarmee wordt een duurzame wijziging in het consumptiegedrag van de vissers beoogd, wat meer is dan het opleggen van een loutere verbodsbepaling die toch heel moeilijk of helemaal niet te controleren valt.

In 2002 werd een tijdelijke verplichting ingevoerd om zelfgevangen paling na vangst onmiddellijk terug te zetten. In de praktijk bleek deze maatregel nauwelijks controleerbaar en afdwingbaar. Daarom werd in 2006, bij het afgelopen van deze tijdelijke maatregel, ervoor gekozen om de visser te informeren en te sensibiliseren.

Tot slot moet ik ook nog meegeven dat volgens een enquête in 2004 drie vierden van de vissers op openbaar water – het gaat toch, mijnheer de voorzitter, over 60.000 vissers – aangeven hun vangsten steeds terug te zetten en dus geen zelfgevangen vis te consumeren. Dat is heel verstandig.

Dan was er nog een vraag naar aanleiding van de brief van onze ex-collega Wivina Demeester, die nu voorzitter is van de Vlaamse Liga tegen Kanker. Mijnheer Martens, het systeem van de steunpunten wordt om de vijf jaar hernieuwd. Wij zullen, voor de tweede keer op rij, de biomonitoring als heel belangrijk voor gezondheid en milieu naar voren schuiven. Ik wil zeker na gaan hoe we daarop kunnen inspelen.

Er zijn ook nog andere vragen. Ik kijk uit naar de aangekondigde resolutie over asbest. Ik wil alleen maar voorkomen dat datgene wat u, en ik ook, zo belangrijk vindt in het kader van die biomonitoring niet zou wor-

den voortgezet. Dat moet gebeuren met bijkomende accenten. We moeten nagaan hoe we, vanuit het steunpunt of op een andere manier, op een structurele en duurzame wijze kunnen samenwerken om de kankerproblematiek ook in Vlaanderen op een efficiënte manier in beeld te brengen, te behandelen en daarover ook de nodige informatie en sensibilisering te verzekeren.

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Mijnheer de minister, ik blijf wat op mijn honger zitten. U zet uw jaar zeer voorzichtig in, terwijl u in het verleden toch hebt gezegd dat u kiest voor een zeer concrete en doelgerichte aanpak.

Het milieuhandhavingsdecreet zal dit jaar nog ter sprake komen. Ik was echter toch graag wat meer te weten gekomen over de aanpak van potentiële verontreinigers, die nu nog vrijuit gaan. Zeker omdat uit een aantal onderzoeken toch duidelijk blijkt dat zij een mogelijke veroorzaker kunnen zijn van een verontreiniging.

Ook over het kankerregistratienetwerk blijft u zeer vaag. U zult nagaan wat u kunt doen. U zegt in het begin van uw antwoord dat het humane biomonitoringonderzoek niet kan worden gekoppeld aan een oorzakelijk verband. Ik wil u hier meteen tegenspreken: het is toch duidelijk dat verbrandingsovens dioxines uitstoten. Er is dus zeker een oorzakelijk verband. In de fruitsector stellen we de aanwezigheid vast van DDT enzovoort.

U zegt dat het biomonitoringonderzoek niet als beleidsinstrument kan worden gebruikt. Ook dat moet ik tegenspreken. Dat programma is al verschillende keren als beleidsinstrument gebruikt. Er is het actieplan Cadmium, en verder hebt u het over het pilootproject DDT. U spreekt uzelf toch tegen? Het biomonitoringsprogramma is opgesteld na de grote crisis rond de ISVAG-oven, toen een oorzakelijk verband is vastgesteld tussen de uitstoot van de verbrandingsoven en de aanwezigheid van dioxine in het bloed van de mensen.

Ik had een ander antwoord verwacht. Ik ben er zeker van dat u oorzakelijke verbanden kunt aantonen. Maar u wilt dat wellicht nog niet doen omdat er nog geen concreet milieuhandhavingsdecreet is dat uw beleid kan ondersteunen. Ik blijf ervan overtuigd dat het biomonitoringsonderzoek een zeer belangrijke rol kan spelen en als beleidsinstrument moet worden gebruikt. Wat ik heb aangehaald inzake DDT en cadmium toont aan dat we op de goede weg zijn. We moeten daarmee doorgaan. U mag niet te voorzichtig zijn. In het verleden hebt u aangetoond dat u dat kunt en ook wilt. Om u daartoe aan te sporen, zal ik een motie indienen.

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Ik dank u voor uw antwoord. De suggestie om naar analogie met de inzamelactie voor illegale wapens een actie voor verboden bestrijdingsmiddelen op te zetten, is zeer goed. Vele landbouwers en ook andere mensen beschikken misschien nog over stocks die niet zomaar in een KGA-box kunnen. De bestaande kanalen zijn misschien ontoereikend om komaf te maken met de illegale stocks. Ik hoop dat u uw voornemen ook effectief zult uitvoeren en in samenspraak met de provincies zo'n inzamelactie op het getouw zult zetten.

In 2002 was er een tijdelijke verplichting ingevoerd om vis terug te zetten, maar u zegt dat die in 2006 is opgeheven omdat dit oncontroleerbaar is. Het signaal zou evenwel sterker zijn als de terugzetverplichting zou worden gehandhaafd. Vandaag wordt in brochures op het visverlof enkel aangeraden om de vis terug te zetten. De vissers wordt gemeld dat de Vlaamse overheid de consumptie van gevangen vis ontraadt. Uit de enquête blijkt dat ongeveer een vierde van de vissers de vis toch meenemen, wellicht om 'm in de pan te gooien. Die vissen zijn aangetast door pcb's en andere persistente gevaarlijke stoffen en worden toch geconsumeerd.

Een terugzetverplichting heeft sterkere ontradende effecten, ook als het moeilijk is om de verplichting na te leven. Ik vraag u daarom die verplichting terug in te voeren, vooral voor waterlopen waar paling met hoge pcb-concentraties wordt gevangen.

Het is juist dat er een Europese thematische strategie voor pesticiden bestaat die ons verplicht om op nationaal niveau een pesticidenreductieplan op te stellen. Hierover is intensiever overleg tussen de gewesten en de nationale overheid noodzakelijk. De federale overheid kan in het kader van het productbeleid ervoor zorgen dat de zeer milieubelastende pesticiden verdwijnen en worden vervangen door milieuvriendelijke alternatieven. Het zijn evenwel nog altijd de gewesten die het gebruik van pesticiden regelen.

De voorzitter: Volgende week bespreken we in de commissie de thematische strategie voor een duurzaam gebruik van pesticiden.

De heer Bart Martens: Dat is uitstekend. Bijgevolg ga ik daar nu niet dieper op in.

Ten slotte wil ik nog iets zeggen over het al dan niet kunnen trekken van beleidsconclusies uit het biomonitoringsprogramma. U zegt dat dit programma niet toestaat om causale relaties aan te tonen. Ten dele volg ik u: het is erg moeilijk om die verbanden tussen milieubronnen en milieu-effecten bloot te leggen. Wel vind ik dat daarom op dat vlak veel meer onderzoek zou moeten worden verricht. In het kader van het Nationaal

Actieplan Milieu en Gezondheid zijn tien projecten opgestart. Een van die projecten gaat over de mogelijkheden om de kankerregistratiegegevens te koppelen aan de gegevens over milieuvervuiling. Dit toont nogmaals aan dat de ondersteuning van het Steunpunt Milieu en Gezondheid voor dat actieplan broodnodig is.

Dankzij dit actieplan kunnen de verbanden beter worden blootgelegd. Het moet de bedoeling zijn om de milieu-databanken van de VMM, de kankerregisters die her en der zitten en de gegevens van het biomonitoringsonderzoek aan mekaar te linken, zodat we causale verbanden kunnen aanwijzen en concrete beleidsaanbevelingen kunnen formuleren. Voor de kankerregisters zullen we nog aanbevelingen formuleren, in het kader van het vraagstuk van de strijd tegen de asbestvervuiling.

Een van de aanbevelingen van de Vlaamse Liga tegen Kanker is het vrijmaken van meer middelen voor epidemiologisch onderzoek. Dat onderzoek kan die causale verbanden helpen blootleggen. Ik citeer uit het onderzoeksrapport dat ik van mevrouw Demeester heb gekregen. Men klaagt er zich over dat in “de commissies die de beschikbare budgetten voor kankeronderzoek momenteel verdelen voornamelijk klinici en vorsers zitten die veeleer denken aan onderzoek over de ontstaansmechanismen, de diagnose en de behandeling dan aan epidemiologisch onderzoek”.

Ik wil helemaal niet zeggen dat die eerste vormen van onderzoek onbelangrijk zijn. Maar blijkbaar raakt dat epidemiologisch onderzoek een beetje ondergesneeuwd, en is het net dat type onderzoek dat ons een veel beter beeld zou moeten geven van de relatie tussen milieuvervuiling enerzijds en het optreden van gezondheidsschade en -effecten anderzijds.

Ik houd dus nog eens een pleidooi om met het gewest en de federale overheid goed samen te werken om dergelijke verbanden tussen gezondheidsbeleid en milieubeleid veel sterker te kunnen leggen en tot een integraal beleid te komen op het vlak van milieu en gezondheid.

De voorzitter: De heer Lachaert heeft het woord.

De heer Patrick Lachaert: Ik wil daar nog iets aan toevoegen met betrekking tot de visserij. Ik heb daar zelf enige ervaring mee. In Nederland gaat men daar veel professioneler mee om dan in Vlaanderen. Men is daar historisch ook beter vertrouwd met de visserij.

In Nederland is er al jaren een verbod op de consumptie van paling die niet gecontroleerd gekweekt wordt. In Nederland kan je dus nergens een paling consumeren die door een visser gevangen is. Bij ons bestaat dat nog, terwijl de paling een van de gevaarlijkste producten is die men kan consumeren. De paling haalt zijn voedsel uit de modder, die verontreinigd is met van alles.

Andere problemen zijn de visetende vissen, zoals de snoekbaars. Daar is het gevaar veel kleiner. Daarvoor bestaat in Nederland geen verbod, noch voor de gewone voorn noch voor de rietvoorn.

Het zou niet slecht zijn om ons te laten inspireren door het Nederlandse voorbeeld, waar men er echt professioneel mee omgaat. Ik vind het onverantwoord dat mensen paling kunnen consumeren uit een beek of een andere waterloop, ongeacht of het openbaar water is of niet.

De voorzitter: Mevrouw Crevits heeft het woord.

Mevrouw Hilde Crevits: Wat de vrijwillige inzamelacties betreft: in de gemeente Kortenberg zijn al drie gifvrije dagen georganiseerd, waarbij iedereen zijn pesticiden kan binnenbrengen. Die gifvrije dagen hadden heel veel succes. Het is goed om dat voorbeeld eens aan te halen.

U hebt terecht een link gelegd met de openbare besturen, maar ik pleit toch ook voor een gecoördineerde aanpak tussen particulieren en openbare besturen. Daar zullen we de komende weken nog wel op terugkomen. De laatste jaren wordt er ongeveer 9000 ton pesticiden verkocht aan particulieren, en die hoeveelheid blijft gelijk.

Mijnheer de minister, los van de inspanningen van de gemeentebesturen, waar er nog een pak knelpunten zijn, is het volgens mij elementair dat we die zaken samen gaan aanpakken, zonder onderscheid. Anders geeft dat aanleiding tot verwarring.

De heer Jos Bex: Die gifvrije dagen werd niet alleen in Kortenberg georganiseerd maar in het hele werkingsgebied van Ecowerf.

De voorzitter: De heer Daems heeft het woord.

De heer Rudi Daems: Ik dank de minister voor zijn antwoord. De laatste tussenkomst van mevrouw Crevits illustreert dat het belangrijk is om aan een productbeleid te werken. Het is interessant om hier ook te werken aan een verdere verbodspolitiek rond een aantal erg schadelijke pesticiden die nog altijd toegelaten zijn. Dat is niet uw bevoegdheid, mijnheer de minister, dus doe ik ook een oproep aan de collega's die contacten hebben met federale minister Tobback.

Uw voornemen om initiatief te nemen rond de inzameling springt in het oog. Ik vind dat een zeer positief initiatief. Het is misschien interessant om dat mee te nemen in de samenwerkingsovereenkomst, om op die manier de gemeentebesturen te sensibiliseren, naar het model-EcoWerf.

Verder heb ik geen antwoord gekregen op twee van mijn vragen. Blijkbaar is het antwoord niet tijdig bij u

aangekomen. Bezorgt u dat nog in de loop van de komende dagen of dien ik een schriftelijke vraag in?

De voorzitter: U kunt het best een schriftelijke vraag indienen en aanduiden waarop u geen antwoord gekregen hebt.

Minister Kris Peeters: Mevrouw Van den Eynde, ik wil nog even ingaan op het oorzakelijke verband dat u hebt aangehaald. Ik heb begrepen dat u ook op de voorstelling was waar de professoren zelf het woord hebben genomen. Ik wil nog eens onderstrepen dat men daar voorzichtig mee moet zijn. Ik zeg dat niet, het zijn de onderzoekers die dat zeggen.

Bovendien heb ik letterlijk gezegd dat het moeilijk is om de biomonitoringgegevens direct te vertalen in concrete beleidsmaatregelen, wat echter niet wil zeggen dat ik geen maatregelen neem. Er zijn er al een paar aan bod gekomen: de inzameling van verboden bestrijdingsmiddelen en dergelijke meer. Dat zijn heel concrete maatregelen en we zullen ook verder nog maatregelen nemen. Misschien hebt u mij niet helemaal begrepen, wellicht heb ik mij niet goed uitgedrukt.

Ik beschik niet over cijfers over de consumptie van paling. Individuele informatie is zeker te verkiezen boven een algemeen verbod zonder individuele communicatie. Ik vermoed dat we gaan evolueren naar een situatie zoals in de vleessector: al het vlees dat we consumeren is gekweekt. Ook bij de visconsumptie zal uiteindelijk minstens 90 percent van de vis gekweekt zijn, en zal men heel uitzonderlijk wilde vis kunnen consumeren, maar dat wordt dan echt een dure delicatessen. Maar dat is nog een ruimer debat dat ver buiten mijn bevoegdheden ligt. Ik zal informeren naar het Nederlandse visbeleid en het Vlaamse beleid eventueel aanpassen.

De globale aanpak van pesticiden door inzamelingen zal ik meenemen in de beheersovereenkomst. Als het productbeleid zeer duidelijk is, moeten wij misschien een aantal zaken niet meer doen. Dat lijkt mij een doortastender aanpak dan sommige dingen toch toe te laten en achteraf te kijken hoe we daar op inspelen.

Met redenen omklede motie

De voorzitter: Door mevrouw Van den Eynde werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie aangekondigd. Ze moet zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Marnic De Meulemeester tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de financiële situatie van de polders en wateringen

De voorzitter: De heer De Meulemeester heeft het woord.

De heer Marnic De Meulemeester: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte leden, ik wil even terugkomen op een van mijn grote bekommernissen. Het gaat over de belasting op de polders en wateringen. Op 16 maart van vorig jaar antwoordde u me dat u uw administratie de opdracht had gegeven een kosten-batenanalyse en een studie naar de financiële situatie van de polders en wateringen te maken. De studie zou in de loop van 2006 beschikbaar zijn. U hebt ook een antwoord gegeven op de schriftelijke vraag die de heer Martens al in november 2005 stelde over die kosten-batenanalyse van die belasting op polders en wateringen. Zijn de kosten-batenanalyse en, daaraan gekoppeld, de financiële situatie van polders en wateringen reeds gekend? Zo niet zou ik graag vernemen wanneer die studie er zal zijn.

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Kris Peeters: Mijnheer de voorzitter, geachte leden, eind 2005 heb ik een overeenkomst gesloten met de Vereniging van Vlaamse Polders en Wateringen om, in overleg met mijn administratie, een uitgebreide inventaris op te maken van alle gegevens over de werking van de polders en wateringen. Op 17 november 2006 werden de resultaten overhandigd aan mijn administratie. Van 75 van de 104 geregistreerde polders en wateringen werden gegevens ontvangen. Men kan ervan uitgaan dat nagenoeg alle overige besturen geen activiteit meer vertonen en in feite enkel nog op papier bestaan.

De resultaten van de inventarisatie moeten nog verder worden onderzocht door mijn administratie en aangevuld waar ze onduidelijk of onvolledig zijn. Uit de beschikbare inventarisatiegegevens blijkt wel dat heel wat polder- en wateringbesturen nooit investeringswerken uitvoeren. In een aantal gevallen beperkt hun werking zich tot het onderhouden van een aantal waterlopen en grachten. Soms staan ze in voor de exploitatie van een pompstation of een stuw of houden ze een grachten- of drainagestelsel in stand. Een beperkt aantal polders en wateringen, daarentegen, hebben een veel breder werkingsterrein, dat past in de nieuwe taakomschrijving zoals die is vastgelegd in het decreet Integraal Waterbeleid. In totaal werden er de voorbije vijf jaar voor een twintigtal uitvoeringsprojecten van elf polders en wateringen overheidstoelagen vastgelegd. Ter voorbereiding van de deelbekkenbeheers-

plannen hebben 21 polders en wateringen waterhuishoudingsplannen opgemaakt.

Op het vlak van de financiering is het huidige systeem van belastingen en terugbetaling door gemeente en provincie, het zogenaamde blancochequesysteem, niet gebiedsdekkend van toepassing. Het is slechts van toepassing op zowat 20 percent van de Vlaamse oppervlakte. Het huidige financieringssysteem, met een eigen inning van polder- en wateringbelastingen, vergt grote inspanningen en veroorzaakt heel wat vaste kosten. Daartegenover staat dat de lokale betrokkenheid en de kennis van de specifieke lokale waterknelpunten in de werkende polders en wateringen zeer groot is.

Ik heb hier een overzicht mee van de eerste resultaten van het onderzoeksjaar 2004 met betrekking tot uitgaven, inkomsten en personeelsbezetting. Ik zal die u laten bezorgen. Wanneer de inventaris vervolledigd is en de onduidelijkheden verwijderd, spreekt het vanzelf dat ik u die zal overmaken.

De voorzitter: De heer Meulemeester heeft het woord.

De heer Marnic De Meulemeester: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik ga de analyse bekijken.

De heer Patrick Lachaert: Het zijn de resultaten van 2004. Nu komt dit in een stroomversnelling. Uit het antwoord blijkt al welke polders en wateringen zullen moeten blijven bestaan, en welke geen werking meer hebben. Natuurlijk vinden alle instellingen die bestaan, zichzelf zeer belangrijk.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
